

Jurisprudentie-bulletin RSJ 2014/7

zie ook www.rsj.nl

Inhoudsopgave jurisprudentiebulletin 2014 – 7			
<p>Zaaknummer: 14/2025/GA</p> <p>Datum uitspraak: 13 oktober 2014</p>	<p>Arbeid en werkzaamheden; Plaatsing/overplaatsing eerste plaatsing gevangenis</p>	<p>Pbw biedt geen basis voor een algemene uitzondering op de verplichting van de directeur om te voorzien in arbeid voor veroordeelde gedetineerden. Die verplichting ziet ook op arrestanten. De directeur moet daarom steeds een individuele afweging maken ten aanzien van de vraag of de specifieke detentiesituatie van de gedetineerde er aan in de weg staat dat hem arbeid wordt aangeboden. Van een dergelijke beoordeling en afweging is niet gebleken. Beroep van directeur ongegrond.</p>	Blz. 7
<p>Zaaknummer: 14/1188/GA</p> <p>Datum uitspraak: 13 oktober 2014</p>	<p>DBT; Tegemoetkoming financieel; Ontvankelijkheid materieel</p>	<p>Eerste plaatsing in basisprogramma bij de invoering van het systeem van promoveren en degraderen is beslissing van directeur. Klager werd geplaatst in regime van beperkte gemeenschap terwijl de inrichting nog niet als zodanig was aangewezen. Beroep van klager gegrond, beklag alsnog gegrond, tegemoetkoming € 50,=</p>	Blz. 8
<p>Zaaknummer: 14/1982/GA</p> <p>Datum uitspraak: 9 oktober 2014</p>	<p>Dwangmedicatie Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Alleen tegen een beslissing tot het toedienen van dwangmedicatie staat een rechtsmiddel open, daarom wordt de wachttijd van 72 uur voordat daadwerkelijk dwangmedicatie wordt toegepast noodzakelijk geacht. In dit geval eerder dwangmedicatie toegediend zonder noodzaak daartoe. Beroep gegrond, tegemoetkoming € 25,=.</p>	Blz. 13
<p>Zaaknummer: 14/2100/GA</p> <p>Datum uitspraak: 3 oktober 2014</p>	<p>Urineonderzoek</p>	<p>In dit geval uitzondering op regel dat bij kreatininegehalte van minder dan 2 mmol/l sprake is van fraude. Op advies van gynaecoloog werden bij klagster op onregelmatige tijdstippen wekelijks UC's afgenomen. Niet aannemelijk dat zij op deze UC's heeft geanticipeerd door tevoren veel water te drinken. Niet betwist dat klagster advies heeft gekregen om veel te drinken tijdens zwangerschap. Uit informatie NVKC volgt tijdens zwangerschap lichte verlaging kreatininegehalte. Niet betwist geen eerdere positieve UC. Beroep directeur ongegrond.</p>	Blz. 15

<p>Zaaknummer: 14/1941/GA e.a.</p> <p>Datum uitspraak: 3 oktober 2014</p>	Bezoek	Wet stelt geen eisen aan tijdstip bezoek maar bezoekrecht moet wel effectief zijn. Met huidige bezoektijden van 07.45-08.45 uur is daarvan voor klagers geen sprake. Bezoektijden vormen een te grote belemmering om klagers daadwerkelijk te bezoeken, maken inbreuk op individueel bezoekrecht. Beroep directeur ongegrond.	Blz.16
<p>Zaaknummer: 14/1795/GA</p> <p>Datum uitspraak: 24 september 2014</p>	Activiteiten; Dagprogramma; DBT	Volgens klager heeft hij gedurende drie weken slechts 38 uur aan activiteiten kunnen deelnemen in plaats van de 48 uur waar hij in een plusprogramma recht op heeft. Nu het dagprogramma 48 uur aan activiteiten bood en de beroepscommissie de periode dat klager op de wachtlijst voor de arbeid stond niet onredelijk lang acht, is niet gebleken dat klager minder activiteiten aangeboden heeft gekregen dan waar hij in een plusprogramma recht op heeft. Beroep in zoverre ongegrond.	Blz. 17
<p>Zaaknummer: 14/2093/GA</p> <p>Datum uitspraak: 18 september 2014</p>	Onderwijs; Activiteiten Ontvankelijkheid materieel	In de even week wordt klager niet geschonden in zijn rechten inzake deelname aan de activiteiten onderwijs, sport en bibliotheek. Betreffende de oneven week is sprake van een schending van artikel 48, tweede lid, van de Pbw. Klager alsnog ontvankelijk in zijn beklag. Beklag gegrond. Directeur wordt opgedragen om dagprogramma aan te passen.	Blz. 19
<p>Zaaknummer: 14/1046/GA</p> <p>Datum uitspraak: 11 september 2014</p>	Disciplinaire straffen aanleiding; Urineonderzoek; Tegemoetkoming financieel	Disciplinaire straf na positieve uc. Klager ontkent bijgebruik cannabis. NFI heeft geen aanwijzingen kunnen vinden voor bijgebruik door klager. NFI gaat voor berekening uit van een chronisch gebruiker, waardoor THC zich stapelt in weefsels en vet. Bij afvallen kan meer THC in bloed vrijkomen. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 52,50	Blz. 20

<p>Zaaknummer: 14/0794/GA</p> <p>Datum uitspraak: 8 september 2014</p>	<p>Telefoon; GVM-maatregel; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Het voert te ver om vanwege (mogelijke) aanwezigheid van GVM-gedetineerden in een inrichting alle vanuit die inrichting gevoerde gesprekken op te nemen. Directeur dient telkens een belangenafweging te maken. Standaard opnemen telefoongesprekken in strijd met strekking artikel 39, eerste en tweede lid, Pbw. Beroep gegrond. Directeur heeft ten onrechte geen onderzoek gedaan naar status Zweedse advocaat. Betreft een weigering te beslissen en derhalve ontvankelijk beklag. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 50,=.</p>	<p>Blz. 20</p>
<p>Zaaknummer: 14/2418/GB</p> <p>Datum uitspraak: 6 oktober 2014</p>	<p>Plaatsing/overplaatsing extern gelijk regime ongelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Screening en indicatiestelling niet overgelegd door psycholoog en de inhoud blijkt onvoldoende uit selectieadvies. Onterecht beroep op beroepsgeheim. Taak van psycholoog om te informeren over uitkomst van de screening en zo nodig de indicatie voor opname in PPC te stellen. Beroepscommissie kan beslissing tot plaatsing in een PPC niet toetsen. Zwaarwegende formele gebreken in procedure waarvoor tegemoetkoming op zijn plaats is. Beroep gegrond.</p>	<p>Blz. 23</p>
<p>Zaaknummer: 14/3146/GV</p> <p>Datum uitspraak: 7 oktober 2014</p>	<p>Verlof strafonderbreking; Ontvankelijkheid formeel</p>	<p>Voorwaarde dat gedetineerde na het verlenen van strafonderbreking niet naar Nederland zal terugkeren geschiedt van rechtswege. Dit is geen beslissing waartegen beroep open staat. Niet aannemelijk is dat die bepaling uit de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting in strijd zou zijn met hogere wet- of regelgeving dan wel met eenieder verbindende bepalingen van een in Nederland geldend verdrag. Klager niet-ontvankelijk in zijn beroep.</p>	<p>Blz. 25</p>
<p>Zaaknummer: 14/1112/TA</p> <p>Datum uitspraak: 5 september 2014</p>	<p>Ontvankelijkheid materieel Geld of rekening-courant</p>	<p>Klager ontvankelijk in zijn beklag, want gericht tegen het zonder wettelijke grond opleggen van een geldboete aan de leefgroep waartoe klager behoort. Het zonder grondslag in huisregels inhouden van een geldbedrag is in strijd met de wet. Beroep gegrond. Geen tegemoetkoming</p>	<p>Blz. 26</p>

<p>Zaaknummer: 14/2126/TA</p> <p>Datum uitspraak: 3 september 2014</p>	<p>Arbeidsloon; Huisregels; Ontvankelijkheid materieel</p>	<p>In strijd met Regeling beloningsysteem verpleegden is in gewijzigde huisregels geen regeling voor vergoeding bij ongeschiktheid voor verrichten van werkzaamheden/ opdrachten opgenomen, waardoor klager geen uitkering meer krijgt. Klager ontvankelijk in beklag en beklag gegrond; opdracht nieuwe beslissing</p>	<p>Blz. 27</p>
<p>Zaaknummer: 14/1308/TA</p> <p>Datum uitspraak: 1 september 2014</p>	<p>Dwangmedicatie</p>	<p>Voldaan aan wettelijke eis dat (plv.) hoofd van inrichting die beslist niet tevens de behandelend psychiater is. Enkele omstandigheid dat laatstgenoemde bij afwezigheid van eerstgenoemde de beslissing heeft ondertekend lijkt minder gelukkig, maar kan daaraan niet afdoen. Beroep ongegrond.</p>	<p>Blz. 28</p>

Zaaknummer:

14/2025/GA

Datum uitspraak:

13 oktober 2014

Beroepscommissie:

Holten, mr. A. van der
Rossem-Broos, mr. R.S.T. van
Schagen, J.
Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de p.i. Lelystad

Trefwoorden:

Arbeid en werkzaamheden; Plaatsing/
overplaatsing eerste plaatsing gevangenis

Artikelen:

Pbw art. 47; Regeling selectie plaatsing en
overplaatsing gedetineerden art. 1 onder A
sub i

Samenvatting:

Pbw biedt geen basis voor een algemene uitzondering op de verplichting van de directeur om te voorzien in arbeid voor veroordeelde gedetineerden. Die verplichting ziet ook op arrestanten. De directeur moet daarom steeds een individuele afweging maken ten aanzien van de vraag of de specifieke detentituatie van de gedetineerde er aan in de weg staat dat hem arbeid wordt aangeboden. Van een dergelijke beoordeling en afweging is niet gebleken. Beroep van directeur ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

In beginsel staat tegen algemene regelgeving geen beklag open voor de gedetineerde, tenzij die algemene regel in strijd is met hogere wet- of regelgeving.

Gelet op hetgeen hierna zal worden overwogen, acht de beroepscommissie klager ontvankelijk in zijn beklag.

Aan de orde is als eerste de vraag of het – in het kader van het bij de wijziging van de Regeling van 6 november 2013 ingevoerde – beleid om geen arbeid aan te bieden aan arrestanten, in strijd is met hogere wet- of regelgeving.

Ingevolge artikel 47, eerste lid, van de Pbw heeft de gedetineerde recht op deelname aan de in de inrichting beschikbare arbeid. In het tweede lid van artikel 47 van de Pbw is bepaald dat de directeur zorg draagt voor de beschikbaarheid van arbeid voor de gedetineerden, voor zover de aard van de detentie zich daar niet tegen verzet. Uit de Memorie van Toelichting (p. 64 e.v.) (MvT) bij de Pbw volgt – kort en samengevat weergegeven – dat deelname aan arbeid door de gedetineerden een wezenlijke bijdrage kan leveren aan het bereiken van de detentiedoelen, waaronder het voorbereiden van de gedetineerden op hun terugkeer in de vrije maatschappij. Arbeid wordt in de MvT aangemerkt als een bindend en vormend element van detentie. Voorts staat in de MvT het volgende: "Aan gedetineerden zal de mogelijkheid worden geboden door getoonde inzet en kwaliteiten hoger gekwalificeerde arbeid te verdienen dan de eenvoudige arbeid die vertrekpunt vormt voor alle (tot vrijheidsstraf) veroordeelde gedetineerden."

Uit voormeld artikel 47, mede in het licht van de wetsgeschiedenis bezien, blijkt dat gedetineerden recht hebben op deelname aan arbeid en dat de directeur in beginsel de verplichting heeft (geschikte) arbeid aan de gedetineerden beschikbaar te stellen. De directeur behoeft slechts niet in arbeid te

voorzien indien de aard van de detentie van de gedetineerde(n) zich tegen het verrichten van arbeid verzet. De Pbw biedt geen basis voor een algemene uitzondering op deze verplichting van de directeur te voorzien in arbeid. Dat die mogelijkheid de wetgever wel voor ogen heeft gestaan valt niet in de wetsgeschiedenis te lezen. Evenmin bevatten de Pbw en de MvT een grondslag om het recht op deelname aan arbeid categoriaal voor bepaalde groepen gedetineerden of afdelingen uit te sluiten. Integendeel, uit de MvT blijkt dat uitgangspunt van de wetgever is dat alle (tot vrijheidsstraf) veroordeelde gedetineerden deelnemen aan (eenvoudige) arbeid.

De omstandigheid dat (in de toelichting op) in de wijziging van de Regeling staat vermeld dat aan arrestanten gedurende de eerste acht weken van hun detentie géén arbeid wordt aangeboden, is voor de beroepscommissie geen aanleiding om tot een ander oordeel te komen nu zij het niet aanbieden van arbeid in strijd acht met het bepaalde in artikel 47 van de Pbw.

Het voorgaande betekent niet dat de directeur altijd aan de als arrestant aangemerkte gedetineerde arbeid moet aanbieden. Telkens zal door de directeur een individuele beoordeling en afweging gemaakt moeten worden ten aanzien van de vraag of de specifieke detentiesituatie van de betreffende gedetineerde er aan in de weg staat dat arbeid wordt aangeboden.

Van deze beoordeling en afweging is in deze zaak niet gebleken. De enkele constatering dat klager zich niet aan hem opgelegde voorwaarden heeft gehouden, zo die al een rol hebben gespeeld in de onderhavige zaak, kan niet als een zodanige beoordeling en afweging gelden. Daarom moet het

beroep van de directeur ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

14/1188/GA

Datum uitspraak:

13 oktober 2014

Beroepscommissie:

Vegter, mr. P.C.

Pattijn MSM, J.M.L.

Rossem-Broos, mr. R.S.T. van

Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Beklagcommissie:

alleensprekende beklagrechter p.i. Vught

Trefwoorden:

DBT; Tegemoetkoming financieel;

Ontvankelijkheid materieel

Artikelen:

Wijziging Regeling selectie plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art.

II en III; Regeling selectie plaatsing en

overplaatsing van gedetineerden art. 1, 1d, 1e, 7 en 8; Pbw art. 60

Samenvatting:

Eerste plaatsing in basisprogramma bij de invoering van het systeem van promoveren en degraderen is beslissing van directeur.

Klager werd geplaatst in regime van beperkte gemeenschap terwijl de inrichting nog niet als zodanig was aangewezen.

Beroep van klager gegrond, beklag alsnog gegrond, tegemoetkoming € 50,=

Rechtsoverwegingen:

3.1. Bij de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming is een aantal beroepen aanhangig betreffende de eerste plaatsing in een basisprogramma in verband met

de invoering daarvan per 1 maart 2014. De nieuwe regels zijn te vinden in de wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden in verband met de invoering van promoveren en degraderen van gedetineerden (hierna de Regeling) van 20 februari 2014, Stcrt. 2014 nr. 4617. De wijziging voorziet niet alleen in de invoering van een zogenaamd basisprogramma en een zogenaamd plusprogramma, maar heeft eveneens ten gevolge dat gedetineerden in normaal beveiligde gevangenissen in een regime van beperkte gemeenschap worden geplaatst, ook al waren die gevangenissen tevoren aangewezen als gevangenis met een regime van algehele gemeenschap. In de praktijk blijkt er onduidelijkheid te zijn geweest over de vraag of de plaatsing in een basisprogramma een beslissing is genomen door of namens de directeur jegens een gedetineerde als bedoeld in artikel 60, eerste lid, van de Pbw. In verband daarmee overweegt de beroepscommissie nu eerst in het algemeen als onder 3.2 tot en met 3.6 en volgt daarna onder 3.7 een inhoudelijke beoordeling van het beklag.

3.2. Voor zover van belang bevat de Regeling thans de volgende bepalingen:

Artikel 1:

(...)

- i. basisprogramma: het in een inrichting aangeboden dagprogramma;
- j. plusprogramma: het in een gevangenis aangeboden programma bestaande uit de onderdelen van het basisprogramma, aangevuld met extra onderwijsfaciliteiten, gekwalificeerde arbeid of arbeid met meer vrijheden, gedragsinterventies, extra re-integratieactiviteiten alsmede de mogelijkheid om het tijdstip van deelname aan bepaalde activiteiten aan te geven;
- k. promotie: beslissing tot het plaatsen van

een gedetineerde in een plusprogramma op grond van goed gedrag van de gedetineerde;

l. degradatie: beslissing tot intrekking van promotie.

(...)

In de toelichting op de Regeling van 10 februari 2014 houdende wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden in verband met de invoering van promoveren en degraderen van gedetineerden staat daarover – voor zover hier van belang – het volgende vermeld:

(...)

3. Basisprogramma en het plusprogramma
Alle gedetineerden die niet zijn uitgezonderd op grond van artikel 1b, vangen hun detentie aan in het zogenaamde basisprogramma.

(...)

(...)

Het basisprogramma wordt aangeboden in zowel huizen van bewaring als inrichtingen met de bestemming gevangenissen als in inrichtingen waarin strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen zonder rechtmatige verblijfstitel verblijven.(...)

(...)

Artikel 1d, eerste lid:

De directeur besluit over promotie en degradatie van een gedetineerde.

Artikel 1e:

Uitgesloten van promotie of het plusprogramma zijn gedetineerden:

- a. tegen wie het openbaar ministerie een maatregel tot plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders vordert;
- b. die vervolgd worden voor het in detentie plegen dan wel medeplegen van misdrijven. Indien de vervolging niet leidt tot een veroordeling, wordt de uitsluiting ongedaan

gemaakt.

c. die zijn geplaatst in een Justitieel Medisch Centrum als bedoeld in artikel 19 of in een Penitentiair Psychiatrisch Centrum als bedoeld in artikel 30c;

d. die zijn geplaatst in een uitgebreid beveiligde inrichting of afdeling als bedoeld in) artikel 5, een extra beveiligde inrichting als bedoeld in artikel 6, of een Terroristen Afdeling als bedoeld in artikel 20a.

Artikel 7:

Voor een regime van algehele gemeenschap kunnen al dan niet onherroepelijk veroordeelde gedetineerden in aanmerking komen die zijn geplaatst in een beperkt beveiligde of zeer beperkt beveiligde inrichting.

Artikel 8:

In het regime van beperkte gemeenschap worden gedetineerden geplaatst:

- a. die zijn gepromoveerd;
- b. die deelnemen aan het basisprogramma, of
- c. ten aanzien van wie plaatsing in een van de overige regimes niet is geïndiceerd.

In de toelichting op de Regeling van 10 februari 2014 houdende wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden in verband met de invoering van promoveren en degraderen van gedetineerden staat daarover – voor zover hier van belang – het volgende vermeld:

(...)

5. Het beveiligingsniveau en –regime
Beveiligingsniveau

(...)

Gedetineerden worden ingevolge artikel 4 van onderhavige regeling geplaatst in een normaal beveiligde inrichting of afdeling, tenzij aanleiding is hen te plaatsen in een

inrichting met een ander beveiligingsregime. In een normaal beveiligde inrichting of afdeling worden zowel het basisprogramma als het plusprogramma aan gedetineerden aangeboden.(...)

Beveiligingsregime

(...)

In de reactie op het advies van de Raad heb ik de Tweede Kamer medegedeeld dat tot het moment van sluiting (zeer) beperkt beveiligde inrichtingen blijven aangewezen als inrichtingen waar een regime van algehele gemeenschap geldt. In zoverre is artikel 8 van onderhavige Regeling aangepast en niet geschrapt. Op grond van deze aanpassing zal alleen in bovengenoemde inrichtingen een regime van algehele gemeenschap gelden.

(...)Wel wordt thans plaatsing in het beperkte regime het uitgangspunt tenzij plaatsing in een individueel regime is geïndiceerd dan wel de gedetineerde voor plaatsing in een (zeer) beperkt beveiligde inrichting in aanmerking komt. De reden om het toepassingsbereik van de algehele gemeenschap anders vorm te geven is een logisch gevolg van de persoonsgerichte aanpak waarbij binnen afdelingen een per gedetineerde gedifferentieerd programma moet kunnen worden aangeboden. Dit verhoudt zich niet met een regime van algehele gemeenschap waarin gedetineerden afdelingsgewijs een gelijk aanbod ontvangen.

Artikel II van de Regeling van 10 februari 2014 houdende wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden in verband met de invoering van promoveren en degraderen van gedetineerden luidt:

Op het moment van inwerkingtreding

van de regeling wordt geacht een besluit tot promotie te zijn genomen voor de gedetineerde:

- a. die voor inwerkingtreding van de regeling een persoonlijk plan heeft opgesteld om te stoppen met criminaliteit waaruit zijn motivatie voor en betrokkenheid met zijn re-integratie blijkt, of
- b. die een gedragsinterventie volgt welke wordt opgenomen in zijn detentie- en re-integratieplan.

In de toelichting op de Regeling van 10 februari 2014 houdende wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden in verband met de invoering van promoveren en degraderen van gedetineerden staat over de artikelen II en III – voor zover hier van belang – het volgende vermeld:

Artikel II en artikel III:

In deze artikelen worden de inwerkingtreding van onderhavige wijziging en het overgangsrecht geregeld.(...) Omdat deze regeling op 1 maart 2014 ingaat, zal er op dat moment een tweedeling moeten worden gemaakt tussen gedetineerden die wel en niet in een plusprogramma worden geplaatst. Het is namelijk niet wenselijk om gedurende de eerste zes weken van na in werkingtreding van onderhavige regeling (de periode waarover gedetineerden groen gedrag moeten laten zien) geen gedetineerden in het plusprogramma te hebben omdat hiermee het avond- en weekendprogramma in één keer zou zijn afgeschaft en na plaatsing van gedetineerden weer zou moeten worden ingevoerd. Dit leidt tot grote administratieve lasten bij gevangenis. Daarom is ervoor gekozen om algemene criteria vast te stellen voor gedetineerden die op 1 maart 2014 in een plusprogramma worden geplaatst. Als deze gedetineerden vervolgens het groene

gedrag niet kunnen tonen, kan de directeur besluiten tot degradatie.

3.3. In de onderhavige beroepszaak heeft de beroepscommissie de behandeling van het beroep aangehouden. Bij tussenbeslissing van 30 juni 2014, 14/1188/GA (tussenbeslissing) zijn de volgende vragen gesteld:

- a. Welke informatie is aan de directeur(en) verstrekt met betrekking tot de vraag wie de bevoegdheid heeft tot eerste plaatsing in het basis- of plusprogramma? Was die informatie afkomstig van het hoofdkantoor van de Dienst Justitiële Inrichtingen of het kerndepartement (de Minister van Veiligheid en Justitie)? In welke vorm is de informatie verschaft?
- b. Is het mogelijk die informatie volledig in afschrift in het kader van deze procedure over te leggen? Indien het niet mogelijk is alle informatie te verstrekken dan wordt verzocht zoveel mogelijk aan de informatievraag te voldoen en in ieder geval ook globale opgave te doen van de niet verstrekte stukken en de reden van niet verstrekking.
- c. Blijft de directeur bij het standpunt dat de beslissing tot eerste plaatsing een beslissing van de Minister van Veiligheid en Justitie is die namens deze door de directeur is genomen? Zo ja, kan worden toegelicht waarom de directeur de betreffende beslissing niet zelf op eigen bevoegdheid heeft genomen?
- d. Heeft er overleg met de Minister van Veiligheid en Justitie plaatsgevonden over de vraag of bij het nemen van een beslissing namens de minister er ruimte was voor een eigen afweging door de directeur of anders gevraagd welke ruimte bood het (kennelijk) verstrekte mandaat?
- e. Is er overleg met andere directeuren (zowel per vestiging als regionaal als

landelijk) geweest over de onderhavige kwestie en zo ja is er besloten tot een uniforme aanpak?

f. Is er een landelijk uniforme aanpak gerealiseerd? Zo neen, waarom niet?

3.4. In reactie hierop heeft de directeur zakelijk samengevat het volgende geantwoord:

Ten aanzien van de hiervoor onder 3.2 vermelde vragen a, b en f:

In augustus 2013 zijn alle directeuren middels een GW-managementbericht geïnformeerd omtrent het (komende) overgangsrecht neergelegd in artikel II inzake de invoering van DBT. Verder heeft de directiesecretaris Gevangeniswezen op 13 februari 2013 een emailbericht gestuurd naar alle vestigingsdirecteuren. Met verwijzing naar het overgangsrecht in artikel II wordt benadrukt dat wanneer een gedetineerde voldoet aan een van de voorwaarden hij direct van rechtswege wordt geplaatst in het plusprogramma. Voldoet hij hier niet aan dan geldt het basisprogramma. Nu deze plaatsing van rechtswege geschiedt, is geen beschikking nodig en is het ook niet mogelijk hier beklag tegen in te dienen. Voorts is een handleiding toetsingskader promoveren en degraderen van 20 december 2013 verstrekt.

Ten aanzien van de hiervoor onder c vermelde vraag :

Het gaat hier om een plaatsing van rechtswege. De directeur verricht ten aanzien van plaatsing in het basisprogramma en het plusprogramma op grond van het overgangsrecht slechts uitvoeringshandelingen. Elke gedetineerde start in het basisprogramma, tenzij hij in aanmerking komt voor het plusprogramma. Klager is in een brief zonder datum feitelijk de mededeling gedaan dat hij niet voldoet aan de criteria van het overgangsrecht

en dat hij derhalve van rechtswege in het basisprogramma is geplaatst.

Ten aanzien van de hiervoor onder d vermelde vraag:

Abusievelijk is de brief zonder datum aan klager namens de Minister van Veiligheid en Justitie gezonden. Er is geen sprake van een besluit maar van een feitelijke mededeling dat klager in het basisprogramma is geplaatst. In antwoord op de vraag of sprake is van ruimte voor een eigen afweging door de directeur wordt verwezen naar de beginselen van behoorlijk bestuur die met zich brengen dat in een uitzonderlijk geval van een onbillijke situatie er altijd een dergelijke ruimte bestaat. Een dergelijk geval doet zich voor in geval van de wachtlijst voor gedragsinterventies. Voor het overige biedt het overgangsrecht en het beleid ter zake geen ruimte voor een afweging door de directeur.

Ten aanzien van de hiervoor onder e vermelde vraag:

Regelmatig is de (invoering van) DBT besproken met de vestigingsdirecteuren en is tijdens deze overleggen aandacht besteed aan het overgangsrecht. Op dit punt heeft de beklagcommissie de directeur niet juist geciteerd in haar uitspraak als zou het overgangsrecht pas laat bekend zijn. Het overgangsrecht was in augustus 2013 bekend.

3.5. De beroepscommissie stelt vast dat onduidelijkheid in de praktijk er toe heeft geleid dat in een beperkt aantal van de thans in beroep aanhangige beklagzaken er sprake is van een beslissing van de directeur namens de Minister van Veiligheid en Justitie. In nogal wat andere gevallen is de directie er voetstoots van uitgegaan dat de directeur de bevoegdheid heeft tot plaatsing in een basis- of een plusprogramma. Nu de plaatsing in het basisprogramma tevens

kan betekenen dat de gedetineerde van een regime met algehele gemeenschap wordt geplaatst in een regime van beperkte gemeenschap en bij een dergelijke overgang van regimes in het systeem van de Pbw de selectiefunctionaris doorgaans wordt betrokken is in de praktijk zelfs geopperd de bevoegdheid tot plaatsing in het basisprogramma aan de selectiefunctionaris toe te delen, maar daaraan is geen uitvoering gegeven.

3.6. Naar het oordeel van de beroepscommissie is, hoewel de wetgever dat voor ogen stond in de praktijk geen sprake geweest van een plaatsing van rechtswege. Immers per individuele gedetineerde is steeds niet alleen nagegaan of betrokkene aan de onder 3.2 vermelde criteria voldoet, maar zelfs indien gedetineerden in de praktijk niet aan die criteria voldeden heeft de directeur in nogal wat gevallen anticiperend op de criteria gedetineerden alsnog in het plusprogramma geplaatst, naar de beroepscommissie zelfs heeft begrepen soms in een streven om zoveel mogelijk gedetineerden in aanmerking te laten komen voor het plusprogramma. De directeur heeft wat dit betreft aangegeven nog een eigen belangenafweging te hebben gemaakt en een aantal gedetineerden in het plusprogramma te hebben geplaatst die feitelijk nog niet helemaal aan de daarvoor geldende eisen voldeden. Dit gebeurde omdat werd verwacht dat deze gedetineerden binnen voorzienbare termijn wel zouden voldoen aan die eisen. Nu dus sprake was van een aanzienlijke beoordelingsruimte en in de praktijk het de directeur was die nadere invulling gaf aan die beoordelingsruimte zal de beroepscommissie, ook al was de bedoeling van de regelgever kennelijk een andere,

ervan uitgaan dat sprake is geweest van een beslissing genomen door of namens de directeur jegens de gedetineerde zodat klagers ontvankelijk zijn in hun beklag. Voor zover deze beslissingen in uitzonderlijke gevallen zijn genomen namens de Minister van Veiligheid en Justitie gaat de beroepscommissie ervan uit dat dit berust op een kennelijke vergissing zodat ook in die gevallen het beklag ontvankelijk is. De beklagcommissie is in de onderhavige zaak dan ook op goede gronden tot het oordeel gekomen dat het beklag ontvankelijk is.

3.7. Voor wat betreft de inhoudelijke beoordeling van het beklag volstaat de beroepscommissie met het volgende. De eerste plaatsing in het basisprogramma betekende in het onderhavige geval tevens de plaatsing van een regime van algehele gemeenschap naar een regime van beperkte gemeenschap. Reeds omdat vaststaat dat op het moment dat de plaatsing in het basisprogramma plaatsvond de betreffende inrichtingen nog niet waren aangewezen als inrichting met een regime van beperkte gemeenschap, acht de beroepscommissie het beklag gegrond en zal worden bepaald dat de gedetineerde in verband hiermee een tegemoetkoming toekomt.

Zaaknummer:

14/1982/GA

Datum uitspraak:

9 oktober 2014

Beroepscommissie:

Wit, mr. J.A.M. de
Brand, J.G.A. van den
Mulders, M.J.
Dwarka, mr. S.S. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie; Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 46d

Samenvatting:

Alleen tegen een beslissing tot het toedienen van dwangmedicatie staat een rechtsmiddel open, daarom wordt de wachttijd van 72 uur voordat daadwerkelijk dwangmedicatie wordt toegepast noodzakelijk geacht. In dit geval eerder dwangmedicatie toegediend zonder noodzaak daartoe. Beroep gegrond, tegemoetkoming € 25,=.

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw vindt als uiterste middel geneeskundige behandeling plaats voor zover aannemelijk is dat zonder die geneeskundige behandeling het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen (a-dwangbehandeling).

Uit het dossier blijkt dat op 30 mei 2014 het voorgenomen besluit tot het overgaan tot een a-dwangbehandeling per email is verstuurd naar de voorzitter van de commissie van toezicht en aan de raadsman op vrijdag 30 mei 2014 om 16.34 uur. Er is in dat voorgenomen besluit de mogelijkheid gegeven om eventuele bezwaren kenbaar te maken tot maandag 2 juni 2014 om 16.00 uur.

De beroepscommissie overweegt dat tegen een voorgenomen beslissing tot dwangbehandeling geen beroep openstaat. Dit betekent dat van een voorgenomen beslissing tot toepassing van dwangmedicatie eveneens geen schorsing kan worden gevraagd. Klagster is op

6 juni 2014 niet-ontvankelijk verklaard in haar schorsingsverzoek (14/1854/SGA). Gegeven deze situatie acht de beroepscommissie het noodzakelijk dat, in aanvulling op de met waarborgen omgeven voorbereidingsprocedure, bij de tenuitvoerlegging van een beslissing tot het toedienen van dwangmedicatie een tijdsperiode van 72 uur in acht wordt genomen tussen het nemen van de definitieve beslissing tot dwangbehandeling en de daadwerkelijke uitvoering van deze beslissing. Immers, slechts tegen de beslissing tot dwangbehandeling zelf bestaat een beroepsmogelijkheid. Zou een beslissing tot dwangbehandeling ex artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw, direct uitvoerbaar zijn, dan zou dat ertoe toe leiden dat feitelijk geen mogelijkheid bestaat om een rechtsmiddel aan te wenden tegen de beslissing tot dwangbehandeling voordat deze behandeling is gestart. De beroepscommissie acht de termijn van 72 uur uit het oogpunt van rechtsbescherming derhalve noodzakelijk. Tevens sluit deze handelwijze aan bij de vanuit de Tweede Kamer geuite wens om een rechterlijke beoordeling mogelijk te maken die de rechterlijke toets vooraf zo dicht mogelijk nadert (Handelingen 2011 – 2012, nr. 52, item 4, 9 februari 2012, Tweede Kamer). Deze termijn is kenbaar gemaakt aan de directies van de verschillende PPC's en de directies hebben zich hieraan gecommitteerd. De beroepscommissie heeft dit ook reeds in haar eerdere uitspraken beslist (zie bijvoorbeeld 13/2583/GA van 22 januari 2014, 13/2880/GA van 22 januari 2014, 13/2649/GA van 23 januari 2014, 13/2707/GA van 23 januari 2014 en 13/2747/GA van 23 januari 2014).

Op donderdag 5 juni 2014 om 12.10 uur is de bestreden beslissing van het toepassen

van dwangmedicatie per email verstuurd naar de voorzitter van de commissie van toezicht en de raadsman van klaagster. Het toedienen van de dwangmedicatie heeft eerst plaatsgevonden op 6 juni 2014. In de onderhavige zaak is aan voornoemde termijn van 72 uur geen uitvoering gegeven. Reeds de volgende dag is tot toepassing van dwangmedicatie overgegaan. Niet is gebleken dat de noodzaak hiertoe bestond. Hierdoor is klaagster niet in de gelegenheid geweest voorafgaand aan de dwangbehandeling een rechtsmiddel aan te wenden. Reeds hierom zal het beroep gegrond worden verklaard. De beroepscommissie acht termen aanwezig om aan klaagster een tegemoetkoming toe te kennen van € 25,=.

Zaaknummer:

14/2100/GA

Datum uitspraak:

3 oktober 2014

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der
Burke, U.P.
Brand, J.G.A. van den
Gemert, mr. H.S. van (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie locatie Ter Peel

Trefwoorden:

Urineonderzoek

Artikelen:

Pbw art. 51
Regeling urinecontrole penitentiaire
inrichtingen art. 3, 8

Samenvatting:

In dit geval uitzondering op regel dat bij kreatininegehalte van minder dan 2 mmol/l sprake is van fraude. Op advies van gynaecoloog werden bij klaagster op onregelmatige tijdstippen wekelijks UC's afgenomen. Niet aannemelijk dat zij op deze UC's heeft geanticipeerd door tevoren veel water te drinken. Niet betwist dat klaagster advies heeft gekregen om veel te drinken tijdens zwangerschap. Uit informatie NVKC volgt tijdens zwangerschap lichte verlaging kreatininegehalte. Niet betwist geen eerdere positieve UC. Beroep directeur ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

De stelling van de directeur dat een urinecontrole niet van tevoren aangekondigd hoeft te worden is juist. In de regelgeving is een dergelijke verplichting niet opgenomen.

Uit artikel 3, eerste lid, van de Regeling urinecontrole penitentiaire inrichtingen volgt dat de afname van urine bij voorkeur 's ochtends vroeg gebeurt. De regelgeving geeft niet aan het essentieel is om gebruik te maken van ochtendurine.

Op deze punten zal de beroepscommissie de uitspraak van de beklagcommissie vernietigen en wijzigen, maar dit zal niet tot grondverklaring van het beroep leiden.

Op grond van artikel 8, eerste lid, van de Regeling kan de gedetineerde een disciplinaire straf worden opgelegd indien gebruik van gedragsbeïnvloedende middelen is vastgesteld, de gedetineerde weigert aan de urinecontrole mee te werken dan wel is gebleken dat de gedetineerde met het urinemonster heeft gefraudeerd. Volgens vaste jurisprudentie van de beroepscommissie (vgl. 06/2026/GA d.d. 10 november 2006) mag bij een

kreatininegehalte van minder dan 2,0 mmol/l worden uitgegaan van fraude. Alleen bijzondere omstandigheden kunnen een uitzondering op deze regel rechtvaardigen.

Vaststaat dat klagster ten tijde van de urinecontrole zwanger was en dat op advies van de gynaecoloog wekelijks op onregelmatige tijdstippen onaangekondigd urinecontroles bij haar werden afgenomen. Klagster wist derhalve niet wanneer een urinecontrole bij haar zou worden afgenomen en het is niet aannemelijk dat zij op deze controles heeft geanticipeerd door tevoren veel water te drinken om de uitslag van de controle te beïnvloeden. Naar het oordeel van de beroepscommissie vormt dit een contra-indicatie voor fraude.

Daarbij komt dat niet is betwist dat klagster het advies heeft gekregen om veel water te drinken tijdens haar zwangerschap. Voorts volgt uit informatie van het NVKC dat tijdens zwangerschap een lichte verlaging van het kreatininegehalte kan optreden. Ten slotte is door de directeur niet betwist dat klagster niet eerder een positieve urinecontrole tijdens detentie heeft gehad.

Naar het oordeel van de beroepscommissie zijn in het bovenstaande de eerdergenoemde bijzondere omstandigheden gelegen op grond waarvan een uitzondering op de hiervoor genoemde algemene regel gerechtvaardigd is. De directeur heeft derhalve in redelijkheid niet kunnen beslissen klagster een disciplinaire straf op te leggen.

Hetgeen in beroep is aangevoerd kan derhalve naar het oordeel van de beroepscommissie in essentie niet tot een andere beslissing leiden dan die van de beklagcommissie. Het beroep zal ongegrond

worden verklaard.

Zaaknummer:

14/1941/GA e.a.

Datum uitspraak:

3 oktober 2014

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der Burke, U.P.
Brand, J.G.A. van den Gemert, mr. H.S. van (secr.)

Beklagcommissie:

alleensprekende beklagrechter p.i. Alphen aan den Rijn

Trefwoorden:

Bezoek

Artikelen:

Pbw art. 38

Samenvatting:

Wet stelt geen eisen aan tijdstip bezoek maar bezoekrecht moet wel effectief zijn. Met huidige bezoektijden van 07.45-08.45 uur is daarvan voor klagers geen sprake. Bezoektijden vormen een te grote belemmering om klagers daadwerkelijk te bezoeken, maken inbreuk op individueel bezoekrecht. Beroep directeur ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

In artikel 38, eerste lid, van de Pbw is bepaald dat de gedetineerde recht heeft gedurende tenminste één uur per week op in de huisregels vastgestelde tijden en plaatsen bezoek te ontvangen. In de Memorie van Toelichting op artikel 38 Pbw staat vermeld dat daarmee de minimale frequentie van het bezoek en de duur daarvan is vastgelegd.

Aan klagers wordt vanaf 1 maart 2014 de mogelijkheid geboden om bezoek te ontvangen op donderdagochtend tussen 07.45 uur en 08.45 uur.

Al stelt de wet geen eisen aan de tijdstippen waarop de mogelijkheid tot bezoek moet worden geboden, dat bezoekrecht moet wel effectief zijn. Met andere woorden: zij die een gedetineerde willen bezoeken, moeten daartoe ook daadwerkelijk in staat worden gesteld. Met de huidige bezoektijden is daarvan in het geval van klagers geen sprake. Deze bezoektijden vormen een te grote belemmering om klagers daadwerkelijk te kunnen bezoeken en maken daardoor inbreuk op hun wettelijk individueel bezoekrecht.

Hetgeen in beroep is aangevoerd kan daarom naar het oordeel van de beroepscommissie in essentie niet tot andere beslissingen leiden dan die van de beklagrechtter. Wel ziet de beroepscommissie aanleiding op één onderdeel een wijziging aan te brengen in de door de beklagrechtter gehanteerde gronden. Naar het oordeel van de beroepscommissie dienen de bezoektijden in redelijkheid aan te vangen vanaf 9:00 uur 's morgens. In hetgeen de directeur heeft aangevoerd met betrekking tot het door de beklagrechtter genoemde eindtijdstip, ziet de beroepscommissie aanleiding om anders dan de beklagrechtter niet te oordelen dat bezoek slechts vóór 17:00 uur plaatsvindt.

Het beroep zal gelet op het bovenstaande ongegrond worden verklaard met aanvulling en gedeeltelijke wijziging van de gronden

-----
Zaaknummer:

14/1795/GA

Datum uitspraak:

24 september 2014

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Boone, mr. M.
Bleichrodt, mr. C.J.G.
Koster, mr. M.L. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de p.i. Alphen aan den Rijn

Trefwoorden:

Activiteiten
Dagprogramma
DBT

Artikelen:

Pbw art. 21; Pm art. 3 lid 2 en 3; Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 8, aanhef en onder a

Samenvatting:

Volgens klager heeft hij gedurende drie weken slechts 38 uur aan activiteiten kunnen deelnemen in plaats van de 48 uur waar hij in een plusprogramma recht op heeft. Nu het dagprogramma 48 uur aan activiteiten bood en de beroepscommissie de periode dat klager op de wachtlijst voor de arbeid stond niet onredelijk lang acht, is niet gebleken dat klager minder activiteiten aangeboden heeft gekregen dan waar hij in een plusprogramma recht op heeft. Beroep in zoverre ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Wet en regelgeving
Ingevolge artikel 21 van de Pbw worden gedetineerden in een regime van beperkte gemeenschap in de gelegenheid gesteld gemeenschappelijk aan activiteiten deel te nemen. Overigens houden zij zich in

de voor hen persoonlijk dan wel voor de gemeenschappelijke onderbrenging van gedetineerden bestemde verblijfsruimte op.

Op grond van artikel 3, tweede lid, van de Penitentiaire maatregel duurt het dagprogramma in een regime van algehele gemeenschap minimaal 59 uur per week en worden daarin tussen de 18 uren en 63 uren per week aan activiteiten en bezoek geboden.

Op grond van het derde lid van dat artikel wordt in het regime van beperkte gemeenschap tussen de 18 uren en 63 uren per week aan activiteiten en bezoek geboden.

Op grond van artikel 8, aanhef en onder a, van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden worden in het regime van beperkte gemeenschap gedetineerden geplaatst die zijn gepromoveerd.

In de memorie van toelichting bij de Wijzigingsregeling Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden in verband met invoering promoveren en degraderen (Stcrt. 2014, nr. 4617 van 20 februari 2014) is op pagina 13 vermeld dat het plusprogramma 48 uur aan activiteiten per week omvat.

Omvang van het beklag

Klager heeft in beklag aangevoerd dat hij in de periode van 3 maart 2014 tot 24 maart 2014 in verband met de invoering van het 'Dagprogramma, Beveiliging en Toezicht op maat' (DBT) slechts 38 uur aan activiteiten krijgt aangeboden in plaats van de minimaal 48 uur aan activiteiten waar hij in het plusprogramma recht op heeft. Dit kwam omdat hij gedurende de activiteiten waaraan hij niet kan deelnemen (arbeid en TRA) is

ingesloten. Voorts viel het panditmoment ten dele samen met het recreatiemoment. De beoordeling van de beroepscommissie zal zich dan ook hiertoe beperken.

Oordeel

De beroepscommissie gaat uit van de volgende feiten.

Onweersproken is dat klager van 3 maart 2014 tot 24 maart 2014 gedurende 38 uur deelnam aan activiteiten, maar het dagprogramma in ieder geval 48 uur aan activiteiten bood. Onweersproken is tevens dat klager zeker 59 uur buiten zijn cel heeft kunnen verblijven.

Nu het dagprogramma 48 uur aan activiteiten bood en de beroepscommissie de periode dat klager op de wachtlijst voor de arbeid stond, mede in aanmerking genomen de verklaring van de directeur ter zitting, niet onredelijk lang acht, is niet gebleken dat klager minder activiteiten aangeboden heeft gekregen dan waar hij in een plusprogramma dan wel in een regime van beperkte gemeenschap op grond van artikel 3, derde lid, van de Pm recht op had. Ten overvloede merkt de beroepscommissie op dat, gelet op het bepaalde in artikel 3, tweede lid, van de Pm dit ook het geval zou zijn indien er van zou worden uitgegaan dat klager in een regime van algehele gemeenschap zou hebben verbleven.

Gelet op het voorgaande is de beslissing om klager gedurende de activiteiten waaraan hij niet deelnam in te sluiten naar het oordeel van de beroepscommissie niet in strijd met de wet, noch kan die beslissing als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt. Het beroep zal in zoverre ongegrond worden verklaard.

Voor wat betreft het ten dele samenvallen van het panditmoment met de recreatie

heeft de directeur erkend dat voor deze onjuiste situatie een oplossing is gevonden. In zoverre is het beroep en het beklag dus gegrond. De beroepscommissie acht echter geen termen aanwezig om ter zake een compensatie toe te kennen.

Zaaknummer:

14/2093/GA

Datum uitspraak:

18 september 2014

Beroepscommissie:

Wit, mr. J.A.M. de
Rutten, mr. M.A.G.
Nat, mr. M.M. van der
Boerhof, R. (secr.)

Beklagcommissie:

alleensprekende beklagrechtter bij de locatie
De Geerhorst te Sittard

Trefwoorden:

Onderwijs; Activiteiten; Ontvankelijkheid
materieel

Artikelen:

Pbw art. 48

Samenvatting:

In de even week wordt klager niet geschonden in zijn rechten inzake deelname aan de activiteiten onderwijs, sport en bibliotheek. Betreffende de oneven week is sprake van een schending van artikel 48, tweede lid, van de Pbw. Klager alsnog ontvankelijk in zijn beklag. Beklag gegrond. Directeur wordt opgedragen om dagprogramma aan te passen.

Rechtsoverwegingen:

Klager stelt zich op het standpunt dat het

beleid van de inrichting inhoudende het gelijktijdig aanbieden van de activiteiten onderwijs, sport en bibliotheekmomenten in strijd is met een hogere regeling, te weten artikel 48, eerste en tweede lid, van de Pbw. Blijkens het rooster is immers in de even week op woensdag van 13.00 uur tot 14.00 uur en donderdag van 10.45 uur tot 11.45 uur onderwijs gepland. In diezelfde week is vaker bibliotheek gepland, doch slechts op donderdag tussen 10.45 uur en 11.45 uur tegelijk met onderwijs, voor D3 waar klager toebehoort. Nu in de even week op twee momenten onderwijs wordt aangeboden, waarbij één moment gecombineerd wordt met de mogelijkheid tot bibliotheekbezoek en dus een keuze gemaakt moet worden, is het voor klager mogelijk die week zowel onderwijs te volgen als de bibliotheek te bezoeken. Klager wordt derhalve niet geschonden in zijn rechten.

Wat de oneven week betreft stelt klager zich op het standpunt dat het enige voor D3 beschikbare bibliotheekmoment samenvalt met sport. Bibliotheekmomenten worden ook op andere momenten aangeboden, doch niet voor D3. Sport wordt ook aangeboden op woensdag. Nu klager ingevolge het bepaalde in artikel 48, tweede lid, van de Pbw recht heeft op lichamelijke oefening en het beoefenen van sport gedurende tenminste tweemaal drie kwartier per week, hij met dit rooster niet aan zijn twee sportmomenten en eenmaal bibliotheekbezoek toekomt, levert deze situatie een schending op van artikel 48, tweede lid, van de Pbw. Het beklag van klager zal derhalve ontvankelijk en gegrond worden verklaard.

De beroepscommissie zal de directeur opdragen het rooster zodanig aan te passen dat dit in overeenstemming is met de wet.

Zaaknummer:

14/1046/GA

Datum uitspraak:

11 september 2014

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Burke, U.P.
Kalmthout, prof.dr. A.M. van
Kokee, R. mr. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de p.i. Lelystad

Trefwoorden:

Disciplinaire straffen aanleiding;
Urineonderzoek; Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 51, 30

Samenvatting:

Disciplinaire straf na positieve uc. Klager ontkent bijgebruik cannabis. NFI heeft geen aanwijzingen kunnen vinden voor bijgebruik door klager. NFI gaat voor berekening uit van een chronisch gebruiker, waardoor THC zich stapelt in weefsels en vet. Bij afvallen kan meer THC in bloed vrijkomen. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 52,50

Rechtsoverwegingen:

Aan klager is op 31 januari 2014 een disciplinaire straf opgelegd na een positieve urinecontrole. Volgens de directeur is er sprake van bijgebruik na een eerdere positieve urinecontrole. Klager ontkent stellig te hebben bijgebruikt en wijst op de bijzondere omstandigheid dat hij 20 kg is afgevallen. Het NFI heeft op grond van de laboratoriumuitslagen geen aanwijzingen kunnen vinden dat klager heeft bijgebruikt

in de periode van 27 november 2013 tot 27 januari 2014. Gelet hierop dient het beroep gegrond te worden verklaard. De uitspraak van de beklagcommissie zal worden vernietigd en het beklag zal alsnog gegrond worden verklaard. Nu de rechtsgevolgen van de onjuist gebleken beslissing niet meer ongedaan zijn te maken, komt klager in aanmerking voor een tegemoetkoming. De beroepscommissie stelt deze vast op € 52,50.

Zaaknummer:

14/0794/GA

Datum uitspraak:

8 september 2014

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Burke, U.P.
Kalmthout, prof.dr. A.M. van
Kokee, R. mr. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de p.i. Alphen aan den Rijn

Trefwoorden:

Telefoon; GVM-maatregel; Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 39 lid 1, 60

Samenvatting:

Het voert te ver om vanwege (mogelijke) aanwezigheid van GVM-gedetineerden in een inrichting alle vanuit die inrichting gevoerde gesprekken op te nemen. Directeur dient telkens een belangenafweging te maken. Standaard opnemen telefoongesprekken in strijd met strekking artikel 39, eerste en

tweede lid, Pbw. Beroep gegrond. Directeur heeft ten onrechte geen onderzoek gedaan naar status Zweedse advocaat. Betreft een weigering te beslissen en derhalve ontvankelijk beklag. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 50,=.

Rechtsoverwegingen:

a. De beroepscommissie maakt uit hetgeen is aangevoerd op dat telefoongesprekken die gedetineerden voeren met de Telio-telefoons, met uitzondering van de gesprekken die worden gevoerd met personen van wie het telefoonnummer staat vermeld op de 'witte lijst' standaard worden opgenomen. Dit betreft een algemene voor alle in de inrichting verblijvende gedetineerden geldende regel. Tegen een algemene regel staat op grond van artikel 60 van de Pbw geen beklag open, tenzij die regel in strijd is met wet- of regelgeving van hogere orde. Derhalve dient de beroepscommissie na te gaan of sprake is van strijd met hogere wet- of regelgeving.

Hoewel in artikel 39, eerste lid, van de Pbw is bepaald dat telefoongesprekken kunnen worden opgenomen, heeft de beroepscommissie in haar uitspraak van 29 oktober 2012 (12/1813/GA en 12/1847/GA) beslist dat de Pbw en meer in het bijzonder artikel 39, eerste en tweede lid, van de Pbw niet voorziet in een wettelijke grondslag voor het standaard opnemen van alle telefoongesprekken van gedetineerden. In diezelfde uitspraak heeft de beroepscommissie zich vervolgens als volgt uitgelaten: "Nu een wettelijke grondslag ontbreekt, is de beroepscommissie van oordeel dat de directeur dient af te wegen, mede in het licht van de eisen die artikel 8 EVRM hieraan stelt, of het standaard opnemen van alle telefoongesprekken in de betreffende inrichting noodzakelijk is in

verband met het uitoefenen van toezicht met het oog op de belangen als bedoeld in artikel 36, vierde lid, van de Pbw. Of dit nodig is, kan naar het oordeel van de beroepscommissie onder andere afhankelijk zijn van het beveiligingsniveau van de inrichting en het in de inrichting geldende regime. Indien de directeur, na afweging, de noodzaak hiertoe aanwezig acht, dient hij dit uitdrukkelijk, onder vermelding van de redenen, aan de gedetineerden kenbaar te maken."

In reactie op deze uitspraak heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie in een brief van 1 augustus 2013 aan de voorzitter van de Tweede Kamer (TK 2012-2013, 29279, nr. 169) meegedeeld dat in penitentiaire inrichtingen met beveiligingsniveau 3 of hoger de door gedetineerde gevoerde telefoongesprekken standaard worden opgenomen. De reden hiervoor is dat in deze inrichtingen gedetineerden kunnen worden geplaatst die voorkomen op de lijst van gedetineerden met een vlucht-/maatschappelijk risico (GVM-lijst). Volgens de informatie waarover de RSJ thans kan beschikken hebben landelijk gezien 25 van de 47 penitentiaire locaties een beveiligingsniveau 3. Bij plaatsing op de GVM-lijst wordt voorts nog een onderscheid gemaakt tussen gedetineerden met een risicoprofiel extreem, hoog of verhoogd. Uit informatie van het Bureau Selectiefunctionarissen blijkt dat op 26 augustus 2014 74 gedetineerden op de GVM-lijst stonden vermeld, waarvan 46 gedetineerden met het profiel 'verhoogd', 17 gedetineerden met het profiel 'hoog' en 11 gedetineerden met het profiel 'extreem'.

De beroepscommissie wijst erop dat de Staatssecretaris vanwege de potentiële aanwezigheid van gedetineerden op de

GVM-lijst een zeer groot aantal inrichtingen heeft aangewezen waarin alle gesprekken worden opgenomen. De beroepscommissie stelt voorop dat op grond van de voor een GVM-gedetineerde geldende voorschriften en afhankelijk van het hem toegekende risicoprofiel noodzakelijk en gerechtvaardigd kan zijn om alle door hem gevoerde telefoongesprekken op te nemen, omdat zij een veiligheidsrisico kunnen opleveren. De beroepscommissie merkt hierbij op dat hierin de directeur de eigen verantwoordelijkheid heeft te bepalen welke controle- en veiligheidsmaatregelen op deze gedetineerde van toepassing zijn. Dat kan betekenen het opnemen en beluisteren van door hem gevoerde telefoongesprekken.

Nu klager niet voor komt op deze lijst, is ten aanzien van het opnemen van zijn telefoongesprekken de vraag of dit een geoorloofde inbreuk is op zijn grondrecht om gevrijwaard te blijven van een inbreuk op zijn privéleven als bedoeld in artikel 8 EVRM. Naar het oordeel van de beroepscommissie voert het te ver om vanwege de (mogelijke) aanwezigheid van GVM-gedetineerden in een inrichting alle vanuit die inrichting gevoerde gesprekken, en dus ook die van klager, op te nemen. Bij het maken van een dergelijke inbreuk dient immers maatwerk te worden geleverd. Het is aan de directeur binnen de door de Staatssecretaris geformuleerde grenzen de uitoefening van de aan hem toegekende bevoegdheden voor de controle op telefoongesprekken op een wijze te gebruiken die voldoet aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Dat vereist (telkens) een belangenafweging waarbij om te beginnen van belang is of zich in een inrichting ten tijde van het opnemen van gesprekken ook daadwerkelijk een GVM-gedetineerde bevindt van wie de gesprekken dienen te worden opgenomen,

en of het opnemen van gesprekken kan worden beperkt tot deze gedetineerde of zo nodig tot de afdeling waar deze verblijft. Een dergelijke beslissing is niet genomen door de directeur. Tegen deze achtergrond is de beroepscommissie van oordeel dat de gang van zaken in de inrichting waarbij alle telefoongesprekken worden opgenomen onvoldoende gedifferentieerd is naar de gedetineerdenpopulatie van de p.i. Alphen aan den Rijn. Gelet op al hetgeen hiervoor is overwogen, komt de beroepscommissie tot het oordeel dat het standaard opnemen van telefoongesprekken met uitzondering van de gesprekken met contacten waarvan het telefoonnummer op de witte lijst staat, zoals thans door de Staatssecretaris is voorgeschreven, in strijd is met hogere wetgeving, meer in het bijzonder met (de strekking van) artikel 39, eerste lid en tweede lid, van de Pbw. Het beroep zal derhalve in zoverre gegrond worden verklaard. De uitspraak van de beklagcommissie zal in zoverre worden vernietigd, klager zal alsnog worden ontvangen in dit deel van zijn beklag en het beklag zal alsnog gegrond worden verklaard.

De klacht betreft ook het opnemen van telefoongesprekken van klagers Zweedse advocaat. In voornoemde uitspraak van 29 oktober 2012 heeft de beroepscommissie geoordeeld dat het opnemen van telefoongesprekken van gedetineerden met geprivilegieerde personen, waaronder advocaten, in strijd is met een hogere regeling, meer in het bijzonder met (de strekking) van artikel 39, vierde lid, van de Pbw en artikel 23a van de Penitentiaire maatregel. Ten aanzien van Nederlandse advocaten is inmiddels een zogenoemde 'witte lijst' samengesteld van telefoonnummers. Gesprekken die gedetineerden voeren met advocaten die

op die lijst staan worden niet opgenomen. Klager stelt onbestreden dat hij de directeur heeft verzocht zijn Zweedse advocaat op deze lijst te plaatsen. De directeur heeft dit verzoek niet ingewilligd, maar heeft naar de status van de door hem opgegeven advocaat ook geen nader onderzoek gedaan. Met name was van belang dat de directeur had onderzocht of deze advocaat op gelijke voet als de Nederlandse collega's behandeld diende te worden of dat andere maatregelen ter afscherming getroffen hadden moeten worden genomen. De directeur is in gebreke gebleven een en ander te doen. Er is derhalve sprake van een weigering om te beslissen als bedoeld in artikel 60, tweede lid, van de Pbw. Bovendien handelt de directeur hiermee onredelijk en onbillijk. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard. De uitspraak van de beklagcommissie zal in zoverre worden vernietigd, klager zal alsnog in zijn beklag worden ontvangen en het beklag zal alsnog gegrond worden verklaard. De beroepscommissie acht termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming aan klager en stelt deze vast op € 50,=.

B. Hetgeen in beroep is aangevoerd, kan naar het oordeel van de beroepscommissie niet tot een ander oordeel leiden dan die van de beklagcommissie. Onvoldoende is komen vast te staan dat klagers recht om te sporten is geschonden. Het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

14/2418/GB

Datum uitspraak:

6 oktober 2014

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Bol, mr. A.T.
Moerings, prof.dr.mr. L.M.
Spierings, I.C.E. (secr.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing extern gelijk regime
ongelijk beveiligingsniveau niet EBI of
longstay
Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 17; Pbw art. 72 lid 1; Regeling
selectie, plaatsing en overplaatsing art. 20c

Samenvatting:

Screening en indicatiestelling niet
overgelegd door psycholoog en de inhoud
blijkt onvoldoende uit selectieadvies.
Onterecht beroep op beroepsgeheim.
Taak van psycholoog om te informeren
over uitkomst van de screening en zo
nodig de indicatie voor opname in PPC te
stellen. Beroepscommissie kan beslissing
tot plaatsing in een PPC niet toetsen.
Zwaarwegende formele gebreken in
procedure waarvoor tegemoetkoming op zijn
plaats is. Beroep gegrond.

Rechtsoverwegingen:

4.1. Het PPC van de p.i. Amsterdam Over-
Amstel is een inrichting voor mannen met
een individueel regime en een normaal
beveiligingsniveau.

4.2. In het onderhavig beroep is de
ongegrondverklaring van het bezwaarschrift
gericht tegen de beslissing van 30 april 2014
tot plaatsing van klager in het PPC van de
p.i. Amsterdam Over-Amstel aan de orde.
Klager verblijft momenteel in het PBC. Nu
klager heeft verzocht om toekenning van een
tegemoetkoming, zal de beroepscommissie

het beroep inhoudelijk behandelen.

4.3. Op grond van het bepaalde in artikel 20c van de Regeling komen voor plaatsing in een PPC die gedetineerden in aanmerking, ten aanzien van wie in verband met een psychiatrische stoornis, een persoonlijkheidsstoornis, psychosociale problematiek, verslavingsproblematiek of een verstandelijke beperking, forensische zorg is geïndiceerd of ten aanzien van wie in verband met de vraag of forensische zorg is geïndiceerd, nadere observatie is vereist. In de toelichting bij artikel 20c is bepaald dat de directeur van de inrichting waar de gedetineerde op dat moment verblijft aan de selectiefunctionaris advies uitbrengt over de behoefte aan forensische zorg. Dit advies wordt gegeven op basis van screening en indicatiestelling door het psycho-medisch overleg van de inrichting of het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie.

4.4. De beroepscommissie overweegt het volgende.
Voor de toetsing door de beroepscommissie van de beslissing van de selectiefunctionaris tot plaatsing in een PPC is het noodzakelijk kennis te nemen van het advies van de directeur. Ingevolge artikel 20c van de Regeling bevat dit advies in elk geval een screening en een indicatiestelling van het PMO van de inrichting. Hetgeen in dit kader in het selectieadvies is vermeld is onvoldoende. Namens de beroepscommissie heeft de secretaris de screening en indicatiestelling opgevraagd bij de psycholoog van de p.i. Haarlem, maar deze gegevens werden niet verstrekt. De psycholoog heeft een beroep gedaan op zijn medisch beroepsgeheim. De beroepscommissie verwerpt dit beroep. De psycholoog van de p.i. Haarlem handelt in de

situatie als hiervoor omschreven in het kader van de advisering over klager in verband met diens geestelijke gezondheidssituatie en treedt als zodanig niet op ingevolge een behandelingsovereenkomst met klager. Op deze laatste situatie is het beroepsgeheim (ten volle) van toepassing. Het is de taak van de psycholoog om de met de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming verantwoordelijke instantie te informeren over de uitkomst van de screening en zo nodig de indicatie voor opname in een PPC te stellen. De beroepscommissie moet bij de beoordeling van het beroep ingevolge artikel 72, eerste lid, van de Pbw de informatie betrekken die geleid heeft tot de beslissing klager te plaatsen in een PPC. De psycholoog is gehouden deze informatie te verstrekken en handelt hiermee niet in strijd met zijn beroepsgeheim.

De verstrekking van informatie kan worden gebaseerd op artikel 7:457, eerste lid, van het BW: "Onverminderd het in artikel 448 lid 3, tweede volzin, bepaalde draagt de hulpverlener zorg, dat aan anderen dan de patiënt geen inlichtingen over de patiënt dan wel inzage in of afschrift van de bescheiden, bedoeld in artikel 454, worden versterkt dan met toestemming van de patiënt. Indien verstrekking plaatsvindt, geschiedt deze slechts voor zover daardoor de persoonlijke levenssfeer van een ander niet wordt geschaad. De verstrekking kan geschieden zonder inachtneming van de beperkingen, bedoeld in de voorgaande volzinnen, indien het bij of krachtens de wet bepaalde daartoe verplicht."

Nu de screening en de indicatiestelling niet zijn overgelegd en de inhoud daarvan ook onvoldoende uit het selectieadvies blijkt, is de beroepscommissie van oordeel dat zij de beslissing van de selectiefunctionaris

tot plaatsing van klager in een PPC niet kan toetsen. Met inachtneming van het bovenstaande zal het beroep gegrond worden verklaard en dient de bestreden beslissing te worden vernietigd. Nu klager op 26 augustus 2014 is overgeplaatst naar het PBC zal de beroepscommissie volstaan met deze gegrondverklaring en zal zij de selectiefunctionaris niet opdragen een nieuwe beslissing te nemen. De beroepscommissie acht termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming aan klager, nu in deze procedure de formele gebreken zwaarwegend worden geacht. Zij zal deze bepalen op €50,= per maand voor de periode dat hij in een PPC heeft verbleven.

Zaaknummer:

14/3146/GV

Datum uitspraak:

7 oktober 2014

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Boone, mr. M.
Rossem-Broos, mr. R.S.T. van
Maes, mr. H.M.J.D. (secre.)

Beklagcommissie:

Trefwoorden:

Verlof strafonderbreking
Ontvankelijkheid formeel

Artikelen:

Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting
art. 39, 40 en 40a

Samenvatting:

Voorwaarde dat gedetineerde na het verlenen van strafonderbreking niet naar

Nederland zal terugkeren geschiedt van rechtswege. Dit is geen beslissing waartegen beroep open staat. Niet aannemelijk is dat die bepaling uit de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting in strijd zou zijn met hogere wet- of regelgeving dan wel met eenieder verbindende bepalingen van een in Nederland geldend verdrag. Klager niet-ontvankelijk in zijn beroep.

Rechtsoverwegingen:

Klager ondergaat een gevangenisstraf van zes jaar met aftrek, wegens poging tot moord.

Artikel 40a van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting luidt:

1. Aan de vreemdeling die geen rechtmatig verblijf heeft in Nederland in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000, kan strafonderbreking voor onbepaalde tijd worden verleend.
2. Indien een vrijheidsstraf van ten hoogste drie jaren is opgelegd, kan strafonderbreking worden verleend nadat tenminste de helft van de straf is ondergaan. Indien een vrijheidsstraf van meer dan drie jaren is opgelegd, kan strafonderbreking worden verleend nadat tenminste tweederde gedeelte van de straf is ondergaan.
3. De strafonderbreking gaat in op het moment dat de vreemdeling Nederland daadwerkelijk heeft verlaten.
4. Aan de strafonderbreking wordt de voorwaarde verbonden dat de vreemdeling niet naar Nederland terugkeert. Indien de vreemdeling de voorwaarde, bedoeld in het derde lid, niet naleeft, wordt de tenuitvoerlegging van de straf hervat.
5. De artikelen 39 en 40 zijn van toepassing.

Uit voormeld artikel blijkt dat, indien aan een gedetineerde die geen rechtmatig verblijf heeft in Nederland strafonderbreking

wordt verleend, aan die strafonderbreking van rechtswege de voorwaarde wordt verbonden dat de gedetineerde niet naar Nederland zal terugkeren. Het verbinden van deze voorwaarde aan een strafonderbreking is daarom geen beslissing van de Staatssecretaris waartegen beroep open staat terwijl strijd met hogere wet- of regelgeving dan wel met een eenieder verbindende bepaling van een in Nederland geldend verdrag door de beroepscommissie niet aannemelijk wordt geacht. Klager zal daarom niet-ontvankelijk worden verklaard in zijn beroep.

Zaaknummer:

14/1112/TA

Datum uitspraak:

5 september 2014

Beroepscommissie:

Urbanus, mr. G.L.M.

Bos, drs. W.A.Th.

Daniel MPM, drs. M.R.

Bevaart, mr. E.W. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij FPC Van der Hoeven
Kliniek te Utrecht

Trefwoorden:

Ontvankelijkheid materieel

Geld of rekening-courant

Artikelen:

Rvt art. 40

Samenvatting:

Klager ontvankelijk in zijn beklag, want gericht tegen het zonder wettelijke grond opleggen van een geldboete aan de leefgroep waartoe klager behoort. Het

zonder grondslag in huisregels inhouden van een geldbedrag is in strijd met de wet. Beroep gegrond. Geen tegemoetkoming

Rechtsoverwegingen:

Anders dan de beklagcommissie is de beroepscommissie van oordeel dat klagers klacht geen betrekking heeft op het niet betrachten van de zorgplicht ex artikel 42, eerste lid, Bvt dat aan verpleegden voeding wordt verstrekt dan wel dat hem voldoende geldmiddelen ter beschikking worden gesteld om hierin naar behoren te voorzien. In dit geval kan immers niet worden geoordeeld dat daadwerkelijk sprake is van het niet betrachten van een zorgplicht waardoor een daarmee verband houdend, in de wet of verdrag neergelegd recht is geschonden.

Naar het oordeel van de beroepscommissie moet de klacht worden opgevat als te zijn gericht tegen het zonder wettelijke grond opleggen van een geldboete aan de leefgroep waartoe klager behoort. Klager kan om die reden in zijn, tijdig ingediende klacht worden ontvangen.

Uit de na de zitting ingekomen inlichtingen van de inrichting komt naar voren dat tegenover het wekelijks verstrekken van het groepsbudget onder meer de plicht van de groep staat om er voor te zorgen dat iemand van de groep de vuilniscontainer twee keer per week op de afgesproken plaats zet. Als deze plicht niet wordt nagekomen, wordt geen boete in de zin van een bestraffende reactie opgelegd, maar een met de groep afgesproken herstelbijdrage.

Hoewel de beroepscommissie het op zich zelf redelijk acht om actie te ondernemen ten aanzien van de leefgroep als wenselijk gedrag niet wordt getoond, moet het inhouden van een geldbedrag zonder dat

hiervoor in de huisregels een grondslag is opgenomen, als in strijd met de wet worden aangemerkt. Weliswaar spreekt de inrichting niet van een boete maar van een met de groep afgesproken herstelbijdrage, maar klager stelt van die afspraak niet op de hoogte te zijn. Nu de inrichting heeft erkend dat het hier gaat om reeds jarenlang bestaand beleid dat nooit schriftelijk is vastgelegd, vindt de beroepscommissie het niet aannemelijk dat er hier sprake is van een afspraak tussen de kliniek en de patiënten. Juist door het ontbreken van een schriftelijke vastlegging van de grondslag komt de inhouding van het geldbedrag over als een sanctie die is opgelegd aan de leefgroep waarvan klager deel uitmaakt. Daarvoor bestaat geen grondslag in de wet. Onduidelijkheid op dit punt kan de inrichting voorkomen door een en ander op te nemen in de huisregels die voor alle bewoners kenbaar zijn.

Het voorgaande betekent dat het beklag gegrond moet worden verklaard. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig om aan klager een tegemoetkoming toe te kennen, daar de gegrondverklaring van het beklag als voldoende genoegdoening kan worden aangemerkt.

Zaaknummer:

14/2126/TA

Datum uitspraak:

3 september 2014

Beroepscommissie:

Jörg, mr. N..

Bos, drs. W.A.Th.

Maanicus, mr. R.M..

Bevaart, mr. E.W. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de Pompestichting te Nijmegen

Trefwoorden:

Arbeidsloon; Huisregels; Ontvankelijkheid materieel

Artikelen:

Bvt art. 56; Regeling beloningsysteem verpleegden

Samenvatting:

In strijd met Regeling beloningsysteem verpleegden is in gewijzigde huisregels geen regeling voor vergoeding bij ongeschiktheid voor verrichten van werkzaamheden/opdrachten opgenomen, waardoor klager geen uitkering meer krijgt. Klager onvankelijk in beklag en beklag gegrond; opdracht nieuwe beslissing.

Rechtsoverwegingen:

Klager had in zijn beklag ontvangen moeten worden, nu dit beklag ziet op het in strijd met de Regeling beloningsysteem verpleegden (van 18 oktober 2000, nr. 5054167/00/DJI) afschaffen van een uitkering wegens ongeschiktheid om opdrachten/werkzaamheden in het kader van de behandeling te verrichten.

De Regeling beloningsysteem verpleegden betreft een regeling van de (toenmalige) Minister van Justitie ter aanvulling van het Model huisregels justitiële tbs-inrichtingen met: "Hoofdstuk 18 Beloningsysteem verpleegden". Op grond daarvan is het hoofd van de inrichting gehouden een beloningsysteem in te stellen, waarbij wordt vermeld welke beloning is gekoppeld aan bepaalde opdrachten/werkzaamheden, alsmede of de verpleegde als geschikt of ongeschikt voor het verrichten van

opdrachten/werkzaamheden in het kader van de behandeling is aangemerkt hetgeen in het verplegings- en behandelingsplan dient te worden opgenomen. Uitgangspunt bij ongeschiktheid is dat een verpleegde die op zichzelf bereid is opdrachten/werkzaamheden te verrichten een uitkering krijgt en dat die uitkering bestaat uit 70% van hetgeen de verpleegde had kunnen verdienen in het geval van gehele geschiktheid.

In de per 1 maart 2014 gewijzigde huisregels van de inrichting is in strijd met de genoemde Regeling beloningsstelsel verpleegden geen regeling voor ongeschiktheid voor het verrichten van opdrachten/werkzaamheden opgenomen. Op grond van de stukken is voldoende aannemelijk te achten dat klager tot 1 maart 2014 wekelijks een uitkering van € 23,50 heeft ontvangen krachtens een '10-uursregeling', kennelijk vanwege de omstandigheid dat hij geen werkzaamheden kan verrichten en hij dat wel zou willen. Na wijziging van de huisregels van de inrichting heeft klager vanaf 1 maart 2014 krachtens een uitzonderingssituatie gedurende drie maanden wekelijks 70% van € 23,50 ontvangen en ontvangt hij daarna geen uitkering meer. Het beklag zal derhalve gegrond worden verklaard.

De beroepscommissie acht geen termen aanwezig om aan klager vanwege de gegrondverklaring van het beroep een tegemoetkoming toe te kennen, nu de rechtsgevolgen van het ontbreken van de vereiste regeling nog teruggedraaid kunnen worden door klager met terugwerkende kracht alsnog de hem toekomende uitkering uit te betalen. De Bvt voorziet niet in een vergoeding van de kosten voor rechtsbijstand.

Zaaknummer:

14/1308/TA

Datum uitspraak:

1 september 2014

Beroepscommissie:

Urbanus, mr. G.L.M.

Bos, drs. W.A.Th.

Daniel MPM, drs. M.R.

Bevaart, mr. E.W. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie

Artikelen:

Bvt art. 16b onder b

Samenvatting:

Voldaan aan wettelijke eis dat (plv.) hoofd van inrichting die beslist niet tevens de behandelend psychiater is. Enkele omstandigheid dat laatstgenoemde bij afwezigheid van eerstgenoemde de beslissing heeft ondertekend lijkt minder gelukkig, maar kan daaraan niet afdoen. Beroep ongegrond

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 16b, onder b, Bvt kan het hoofd van de inrichting beslissen tot het toepassen van een zogenaamde b-dwangbehandeling, indien dit naar het oordeel van een arts, die in een tbs-inrichting doorgaans de behandelend psychiater zal zijn, volstrekt noodzakelijk is om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de verpleegde binnen de inrichting doet veroorzaken af te wenden.

Deze beslissing is ex artikel 7, vierde lid onder d, Bvt voorbehouden aan het hoofd van de inrichting. Onder het hoofd van de

inrichting wordt volgens artikel 1, onder g, Bvt verstaan: "het hoofd van de inrichting, waarin de verpleegde is opgenomen, alsmede diens plaatsvervanger als bedoeld in artikel 6, vierde lid, Bvt". In artikel 6, vierde lid, Bvt is bepaald dat het hoofd van de inrichting, voor zover het de justitiële particuliere inrichtingen betreft, met machtiging van het bestuur een of meer personen als zijn vervanger aanwijst.

In artikel 34, eerste en tweede lid, Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Rvt) is bepaald dat het hoofd van de inrichting alvorens te beslissen overleg voert met de arts en het afdelingshoofd, alsmede met de voor de behandeling verantwoordelijke psychiater als de b-dwangbehandeling noodzakelijk wordt geacht ter afwending van gevaar dat voortvloeit uit de stoornis van de geestvermogens van klager. Op grond van het derde lid van dit artikel wordt in deze overleggen nagegaan of het gevaar niet op andere wijze kan worden afgewend.

Vast staat dat niet het hoofd van de inrichting zelf, maar zijn plaatsvervanger psychiater W., die niet bij klagers behandeling is betrokken, de bestreden beslissing heeft genomen na overleg met de behandelend psychiater B. die van oordeel is dat een b-dwangbehandeling met Clozapine volstrekt noodzakelijk is om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens van klager binnen de inrichting doet veroorzaken af te wenden. De beslissing is derhalve bevoegd genomen. De enkele omstandigheid dat genoemde psychiater B., die tevens als plaatsvervanger van het hoofd van de inrichting is aangewezen, bij afwezigheid van psychiater W. diens beslissing heeft ondertekend lijkt minder gelukkig, maar kan niet afdoen aan het feit dat de beslissing

bevoegd door het plaatsvervangend hoofd van de inrichting W. is genomen. Uit de toepasselijke wettelijke bepalingen kan wat dat betreft alleen de eis worden afgeleid dat het (plaatsvervangend) hoofd van de inrichting die de beslissing neemt niet tevens de behandelend psychiater is. Aan die eis is in dit geval voldaan.

Blijkens de stukken en het behandelde ter zitting is door de inrichting voldoende duidelijk gemaakt waarom het starten van een b-dwangbehandeling met Clozapine volstrekt noodzakelijk werd geacht om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens van klager binnen de inrichting doet veroorzaken, af te wenden. Al eerder zag de inrichting de noodzaak daartoe, mede op grond van een in 2012 daartoe strekkende second opinion, maar is vrijwillige behandeling met Zyprexa voortgezet omdat klager die medicatie wel maar geen Clozapine wilde gebruiken. De inrichting heeft in die periode verscheidene pogingen ondernomen om klagers drugsgebruik en daarmee het aantal incidenten te minimaliseren. Nu dit geen effect had en weer een fysiek agressief incident met een medepatiënt had plaatsgevonden, kon naar het oordeel van de beroepscommissie in redelijkheid worden beslist over te gaan op medicamenteuze dwangbehandeling met Clozapine, van welk middel volgens de inrichting een gunstige werking op misbruik van drugs en op agressie bekend is, teneinde te onderzoeken of met dit middel bij klager het drugsgebruik en de incidenten geminimaliseerd konden worden. Klager ontkent dat het gebruik van Clozapine een gunstig effect heeft, maar volgens de inrichting is wel sprake van een afname in de frequentie van drugsgebruik en incidenten. Desondanks is in de evaluatie van de dwangbehandeling besloten de

behandeling met Clozapine af te bouwen en met een ander depotmiddel te gaan starten vanwege de ernstige bijwerkingen die klager van de toediening van Clozapine ondervindt. Het tempo waarin de afbouw van Clozapine plaatsvindt, is aan de psychiater van de inrichting.

Het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Klager heeft nog aangevoerd dat voortzetting van de b-dwangbehandeling tijdens de afbouw van Clozapine beëindigd dient te worden. Daartoe dient klager een verzoek in te dienen bij het hoofd van de inrichting die daarover overleg met de behandelend psychiater kan voeren. In geval van een afwijzende beslissing kan klager vervolgens in beklag gaan bij de beklagcommissie.